

Ασκητές μέσα στον κόσμο Γ': π. Σοφιανός Τσαντσαρίδης

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 1 Ιουλίου, 2020

Ο π. Σοφιανός έζησε από τό 1850 έως τό 1915 στον συνοικισμό Βαρτάντων της περιοχής Αργυρουπόλεως (πόλη του νομού Τραπεζούντας και έδρα της έπαρχίας Χαλδίας, ή όποια Τουρκιστί όνομάζεται Κιμισχανά ή Γκιουμούς χανέ και είναι στον νότιο Πόντο). Γεννήθηκε και ανατράφηκε μέσα σέ ιερατική οίκογένεια, της όποίας τό γενεαλογικό δέντρο από πατέρα αριθμούσε προς τά πίσω 16 γενιές ιερέων, μέ τον ίδιο νά αποτελεί τον 17ο. Οί χρόνοι ήταν δύσκολοι για την έπιβίωση των χριστιανών ανάμεσα σέ μουσουλμανικό στοιχείο, πού ήταν μέν σέ γειτονικά χωριά, αλλά περιέβαλλε την χριστιανική κοινότητα. Ύπηρχαν περιπτώσεις από μικροαφορμές νά επιτίθενται οί Τουρκοί στους Χριστιανούς, νά αρπάζουν τά περιουσιακά τους στοιχεία και νά τους αφήνουν μέσα στην φτώχεια.

Γιά την ανασυγκρότηση της ένορίας, ύστερα από ληστρικές έπιθέσεις των Τούρκων, ό π. Σοφιανός εργαζόταν για νά τουώσει τό ήθικό των ανθρώπων βοηθούμενος από την νύφη του Σοφία, σύζυγο του γιου του Μιχαήλ. Έκτός από τον γιό του Μιχαήλ είχε ακόμα τρεις θυγατέρες. Ό ίδιος ήταν πολύ εργατικός, χωρίς νά παραμελή τά ιερατικά του καθήκοντα. Γι' αυτόν προείχε πρώτα ή ύπηρεσία στην Έκκλησία των Αγίων Θεοδώρων και έπειτα, κατά τον έλεύθερο χρόνο του, εργαζόταν στα κτήματα, την κτηνοτροφία και την μελισσοκομία.

Από τους καρπούς των κτημάτων και τον τρύγο των μελισσών έδινε ως εύλογία σέ ανθρώπους, σέ οίκογένειες, πού στεροούνταν τά απαραίτητα αγαθά. Τίς έλεημοσύνες δέν τίς έκανε ό ίδιος, αλλά έστελνε κατά τίς βραδινές ώρες την νύφη του. Όσες πάλι φορές χρειαζόταν νά συμβάλη και ό ίδιος προσωπικά, κατά τίς βραδινές ώρες, άφηνε τίς εύλογίες μπροστά στα σπίτια των ανθρώπων πού είχαν ανάγκη και έφευγε. Οί άνθρωποι πολλές φορές αναρωτιούνταν ποιός νά είναι αυτός ό νυχτερινός

ἐπισκέπτης πού ἔρχεται νά ἀνακουφίση τήν ἀνέχειά τους. Κάποια φορά κρύφτηκαν καί συνέλαβαν τόν «δράστη» ἱερέα Σοφιανό. Από αὐτό ἀποκτοῦσε μεγαλύτερο κῦρος καί τόν σέβονταν περισσότερο οἱ Χριστιανοί, ἀκόμα καί οἱ Τοῦρκοι.

Οἱ ἀγαθοεργίες αὐτές τοῦ π. Σοφιανοῦ μᾶς ὑπενθυμίζουν τόν ἅγιο Νικόλαο Ἐπίσκοπο Μύρων, ὅταν βοήθοῦσε τούς πιστούς. Ἔτσι φαίνεται ἡ καλλιέργεια τῶν ἀρετῶν τῆς ἐλεημοσύνης καί τῆς ἀγάπης, μέ τέτοιο τρόπο ὥστε νά μήν προσβάλλεται ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἄλλου, πού δέχεται τήν βοήθεια, ἀλλά καί νά ἀποφεύγη τόν ἔπαινο τῶν εὐεργετημένων.

Γιά τήν εἰρήνη καί τήν ἀσφάλεια τοῦ χωριοῦ καί τῶν ἐνοριτῶν του ἔκανε προσευχές καί ἀγρυπνίες καί ὁ Θεός φύλαξε, ὥστε ποτέ οἱ Τοῦρκοι νά μήν βιοπραγήσουν στό χωριό τους. Ἔλεγαν οἱ Τοῦρκοι χωροφύλακες (τσανταρμάδες) στόν π. Σοφιανό: «Παπᾶ ἐφέντη, ἐρχόμαστε νύχτα νά ληστέψωμε τό χωριό σας καί δέν μᾶς ἀφήνουν νά περάσωμε δύο καβαλλάρηδες λευκοφορεμένοι· μᾶς κυνηγοῦν. Ποιοί εἶναι αὐτοί;». Προφανῶς θά ἦταν οἱ Ἅγιοι Θεόδωροι, οἱ προστάτες τοῦ χωριοῦ, στά ὀνόματα τῶν ὁποίων ἦταν ἀφιερωμένος ὁ Ναός τοῦ χωριοῦ Βαρτάντων.

Κάποια φορά ὁ βοσκός τοῦ χωριοῦ πῆγε στόν π. Σοφιανό τήν ὥρα πού ὄργωνε τό χωράφι του καί διαμαρτυρήθηκε, λέγοντάς του: «Ἐσύ, παπᾶ μου, ἔχεις καί καλλιεργεῖς, ἐνῶ ἐγώ δέν ἔχω τίποτα». Τότε ὁ π. Σοφιανός εἶπε στήν νύφη του νά ξεζέψη τά ζῶα ἀπό τόν ζυγό καί ἔδωσε τό χωράφι στόν βοσκό νά μήν διαμαρτύρεται, ἀλλά νά καλλιεργῇ αὐτός τό χωράφι. Ὁ βοσκός καλλιέργησε τό χωράφι γιά δύο χρονιές κι ὕστερα τό ἄφησε. Ὁ π. Σοφιανός τότε ἐπανελάβε τήν καλλιέργεια τοῦ ἀγροῦ. Τότε ὁ βοσκός παρουσιάστηκε καί διαμαρτυρήθηκε ἔντονα γιά τήν ἐνέργεια αὐτή τοῦ ἱερέα, ὁ ὁποῖος ὑποχωρητικός καί συγκαταβατικός τοῦ ἔδωσε πάλι τό χωράφι μέ τήν σύσταση νά τό καλλιεργῇ. Ὅταν τρύγησε τά μελίτσια, ἔδωσε στήν νύφη του Σοφία ἕνα δοχεῖο μέλι νά τό πάη στό σπίτι τοῦ βοσκοῦ. Ἡ νύφη του διαμαρτυρήθηκε: «Αὐτός μᾶς συμπεριφέρεται τόσο ἄγρια καί νά τοῦ πάω καί μέλι;». Στήν ἐπιμονή τοῦ ἱερέα ὡστόσο ἔκανε ὑπακοή ἡ Σοφία καί πῆγε τό μέλι στόν δύστροπο βοσκό, ὁ ὁποῖος κατάλαβε τό λάθος του καί ζήτησε ἀργότερα συγγνώμη γιά τήν συμπεριφορά του.

Ὁ π. Σοφιανός ἐπισκεπτόταν τίς οἰκογένειες, ἰδιαίτερως τήν πρώτη μέρα κάθε μῆνα γιά νά τούς ἀγιάση μέ τόν καθιερωμένο ἀγιασμό, πού ἔκανε κάθε ἀρχή μηνός. Κατά τήν παραμονή τῶν Θεοφανείων ἐπισκέπτονταν τά σπίτια γιά νά φωτίση καί τούς ἀνθρώπους. Οἱ ἄνθρωποι ἐκ παραδόσεως ἔρριχναν κάποια μεταλλικά νομίσματα στό χάλκινο ἀγγεῖο (παρχάτσι), τό ὁποῖο εἶχε ἀγιασμό καί τό χρησιμοποιοῦσε ὁ ἱερέας στίς ἐπισκέψεις τῶν σπιτιῶν. Ὅταν ἐπισκέπτονταν κάποιο σπίτι φτωχικό ἢ χήρας, ἔβγαζε τά νομίσματα καί τά ἄφηνε ἐκεῖ ὡς εὐλογία.

Τήν ἐποχή ἐκεῖνοι οἱ ἱερεῖς ἦταν λίγοι· ἔτσι καλοῦσαν τόν π. Σοφιανό νά ἐπισκεφθῇ

τά γύρω χωριά τους για να βαφτίση τά παιδιά που έρχονταν στην ζωή, και να κάνει και εύχέλαια, αγιασμούς κ.τ.λ. έχοντας μαζί του λείψανα αγίων.

Ἡ κοινωνική ευαισθησία τοῦ π. Σοφιανοῦ τόν ὤθησε να κατασκευάση ἕνα νερόμυλο, ἀπ' τόν ὁποῖο δέν εἰσέπραττε ἀλεστικά ἀπό ἀνθρώπους, πού δυσκολεύονταν να ἀντιμετωπίσουν τίς καθημερινές ἀνάγκες τους. Ἡ καλωσύνη του ἦταν πολλές φορές συγκινητική. Κάποια φορά πού ἔμεινε στό ἀλῶνι για να τό φυλάη, πῆγε νύχτα μία γυναῖκα για να κλέψη σιτάρι. Ὁ π. Σοφιανός ὄχι μόνο δέν τήν παρατήρησε για τήν πράξη τῆς κλοπῆς, ἀλλά ἀντίθετα τήν βοήθησε να φορτωθῆ τό τσουβάλι στους ὠμους της. Ἐπίσης ἔδινε εὐλογία ἀπό τά ζῶα πού διατηροῦσε, γαλακτοκομικά προϊόντα σέ χῆρες καί οἰκογένειες μέ μικρά παιδιά. Ἡ νύφη του Σοφία διατηροῦσε ἕνα μικρό παντοπωλεῖο για τά ἀπαραίτητα καθημερινῆς χρήσης, π.χ. ἀλάτι, ζάχαρη, ἐλιές, λάδι, σαποῦνια, ὑφάσματα, κλωστές, βελόνες καί ὅ,τι ἄλλο ἦταν ἄμεσα ἀπαραίτητο. Για τίς ὑπόλοιπες ἀγορές τους πήγαιναν στην κωμόπολη Ἄρδασσα.

Κάποια συγχωριανή τῆς γιαγιᾶς Σοφίας νύφης τοῦ π. Σοφιανοῦ, ἀπό τό χωριό Βαρτάντων, σέ συζήτηση για τόν π. Σοφιανό, ἡ κυρία Παρθένα διηγήθηκε ἕνα ἱστορικό γεγονός για τόν π. Σοφιανό. Στό χωριό κατέβαινε συχνά μία ἀρκούδα καί προξενοῦσε μεγάλες ζημιές στις ἀγροτικές τους καλλιέργειες καί προξενοῦσε φόβο σέ ὅλους τούς κατοίκους. Τότε ἀποφάσισαν τά παλληκάρια τοῦ χωριοῦ να στήσουν καρτέρι στην ἀρκούδα καί να τήν σκοτώσουν. Ἔτσι καί ἔγινε. Ὁ Τσορανίδης καί οἱ ἄλλοι ἔφτασαν στην φωλιά τῆς ἀρκούδας. Ὁ Τσορανίδης ἔβαλε φωτιά ἔξω ἀπό τήν σπηλιά - φωλιά τῆς ἀρκούδας για να ἀναγκαστῆ ἡ ἀρκούδα να βγῆ ἀπό τήν φωλιά της. Ὅταν ὅμως βγῆκε ἡ ἀρκούδα, τῆς ἐπιτέθηκε ὁ Τσορανίδης μέ ἕνα μαχαίρι καί τήν τραυμάτισε θανάσιμα. Αὐτή ὅμως πρόλαβε καί τοῦ ἔβγαλε τό ἕνα του μάτι, ἐνῶ οἱ ἄλλοι σκόρπισαν ἔντρομοι.

Κατόπιν τοῦ γεγονότος τῆς φυγῆς τῶν ὑπολοίπων, ὁ Τσορανίδης τούς ἔψαχνε για να λογαριαστῆ μαζί τους. Αὐτοί ἀπό τόν φόβο τους βγῆκαν στό βουνό καί κατέβαιναν ἀργά τήν νύχτα στό χωριό για να προμηθευτοῦν τροφές για τήν συντήρησή τους. Αὐτό διήρκησε ἀρκετές ἡμέρες, μέχρι πού οἱ γονεῖς καί οἱ γυναῖκες τους πῆγαν ἀγανακτισμένοι στόν π. Σοφιανό καί τοῦ παραπονέθηκαν για τήν κατάστασή τους καί τήν ἀπειλή τοῦ φόνου πού βίωναν οἱ δικοί τους ἀπό τόν Τσορανίδη. Τότε ὁ π. Σοφιανός μέ τήν φώτιση πού εἶχε ἀπό τόν Θεό, πῆγε καί βρῆκε τόν Τσορανίδη καί τοῦ εἶπε: «Θέλω να σοῦ ζητήσω μία χάρη καί θέλω να μοῦ ὑποσχεθῆς στόν λόγο τῆς τιμῆς σου ὅτι θά μοῦ τήν κάνης, ὅποια καί να εἶναι αὐτή». Αὐτός ὅμως ζητοῦσε να μάθῃ ποιᾶ θά εἶναι αὐτή ἡ χάρη πρίν τήν κάνει. Ὁ π. Σοφιανός ἐπέμενε να τοῦ ὑποσχεθῆ πρῶτα ὅτι θά ὑποσχεθῆ να τοῦ κάνει τήν χάρη καί μετά θά τοῦ πῆ τό ζητούμενο. Ἐχοντας ἐμπιστοσύνη στην ἀγιότητα τοῦ π. Σοφιανοῦ, ὁ Τσορανίδης ὑποχώρησε καί εἶπε ὅτι θά τηρήσῃ τήν ὑπόσχεσή του. Τότε ὁ π. Σοφιανός τοῦ εἶπε να συγχωρήσῃ αὐτούς πού ἠθελε να ἐκδικηθῆ καί ἔτσι ἔληξε ἀναίμακτα τό θέμα πού εἶχε δημιουργηθῆ μεταξύ τοῦ ἐξαγριωμένου Τσορανίδη καί τῶν λιπόψυχων συγχωριανῶν

του. Ο Τσορανίδης αν και λυπήθηκε, ωστόσο κράτησε την υπόσχεσή του, από σεβασμό προς τον π. Σοφιανό.

Κάποτε ήρθαν στον π. Σοφιανό τρία αδέρφια που τους είχε βαφτίσει ο ίδιος, ήταν ανάδοχος τους και του είπαν ότι ο ιερέας - πατέρας του που υπηρετούσε στο χωριό τους άφησε κληρονομιά για τον π. Σοφιανό -σπίτι και χωράφια- και τον παρακαλούσαν να φροντίσει για την περιουσία που του άφησε ο πατέρας του. Ο π. Σοφιανός τους ζήτησε να αφήσουν ένα μεγάλο μέρος από την περιουσία στην Εκκλησία του χωριού και τα υπόλοιπα να τα μοιραστούν μεταξύ τους.

Ο π. Σοφιανός είχε λείψανα Αγίων και με αυτά έκανε παρακλήσεις στον Θεό για να βρέξει. Τηρούσε όλες τις νηστείες και τις άργιες και εργαζόταν κανονικά τις υπόλοιπες ημέρες.

Ήταν ευχάριστος και καλωσυνάτος άνθρωπος. Σέ συζητήσεις, σέ τυχόν συστάσεις ή παρατηρήσεις που έκανε, δεχόταν και τις αντιδράσεις χωρίς κακία ή παρεξήγηση.

Από την γιαγιά μας Σοφία, νύφη του αείμνηστου π. Σοφιανού, άκουσαμε τό παρακάτω συμβάν: Κάποια φορά ο π. Σοφιανός κουρασμένος καθώς ήταν από τις εργασίες στο χωράφι αποκοιμήθηκε και όταν ξύπνησε αισθάνθηκε ότι κάτι υπήρχε ανάμεσα στα πόδια του και την κοιλιά του. Τότε ξεκούμπωσε τό παντελόνι του και είδε ένα φίδι μεγάλο. Του λέει άτάραχος: «Εύλογημένο, φύγε από εδώ», και εκείνο σαν να ήταν λογικό ον απομακρύνθηκε, χωρίς να τον τσιμπήσει και ο πατήρ δέν τό κυνήγησε για να τό σκοτώσει.

Η γιαγιά μας Σοφία ήταν αγράμματη. Ωστόσο είχε πολλά ακούσματα από τον πεθερό της π. Σοφιανό, ο οποίος τον έλεύθερο χρόνο του της διάβαζε βίους Αγίων και άλλα χριστιανικά βιβλία. Ο π. Σοφιανός έλεγε ότι και στην θάλασσα κοντά να καθήσης, όσο νερό σέ αναλογεί να πάρης, τό παραπανίσιο είναι περιττός κόπος. Σέ όλες τις πράξεις της ζωής του τηρούσε τό «πᾶν μέτρον ἄριστον». Ήταν νηστευτής και έγκρατής, μάλιστα και τά έγγόνια του τά νήστευε μετά τον απογαλακτισμό τους.

Έλεγε επίσης:

«Από αυτά που δίνεις, δέν λιγοστεύουν, γιατί ο Θεός τά περισσεύει πολλαπλά».

«Αυτό που δίνεις να μην τό πής, για να λάβης μισθό από τον Θεό».

«Όποιος θέλει τό κακό σου σέ κάνει και γελάς, ενώ όποιος θέλει τό καλό σου σέ κάνει και κλαίς».

Στίς χήρες που μεγάλωναν όρφανά ο π. Σοφιανός έλεγε, να μην στενοχωριούνται που

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

δέν μπορούν νά κάνουν έλεημοσύνες, γιατί γι' αυτές τό μέγáλωμα τών όρφανών ήταν σάν νά χτίζης Έκκλησία.

Πολύ καιρό πρίν τήν κοίμησή του, ό π. Σοφιανός έλεγε στήν νύφη του Σοφία, νά μήν ξεχάση μετά άπό τρία χρόνια άπό τήν κοίμησή του νά κάνη άνακομιδή τών λειψάνων του.

Άφοῦ έκοιμήθη εἰρηνικά ό π. Σοφιανός τό έτος 1915, τό σῶμα του έμεινε στήν γῆ θαμμένο επί έπτά έτη. Ὁ λόγος ήταν διότι στόν Πόντο τότε ὑπήρχαν δυσκολίες, άλλοι έφευγαν καί δέν εὔρισκαν εύκολα ιερέα γιά νά κάνη τήν άνακομιδή. Ὁ γυιός του Μιχάλης εἶχε πεθάνει καί ό π. Σοφιανός συχνά έμφανιζόταν στόν ὕπνο τῆς γιαγιάς Σοφίας καί τῆς έλεγε: «Αυτό πού σοῦ εἶπα δέν τό έκανες», καί έννοοῦσε τήν άνακομιδή τών λειψάνων του. Τῆς έλεγε: «Έσεῖς θά φύγετε, θά πάτε στήν Έλλάδα καί έμένα θά μέ αφήσετε έδῶ;». Ὁ π. Σοφιανός γνώριζε άπό έκεῖ ψηλά τόν ξερριζωμό τών Ποντίων καί δέν ήθελε νά μείνουν έκεῖ τά λείψανά του. Καί ένῶ ή γιαγιά Σοφία έβλεπε ὅλο καί πío συχνά στόν ὕπνο της τόν π. Σοφιανό, συγχωριανοί πιστοί γέροντες έβλεπαν συχνά ένα φῶς, κάτι σάν ένα μικρό φωτεινό άστρο πάνω άπό τόν τάφο του. Ὁ κόσμος άναστατώθηκε καί άνησυχοῦσε γιά τό τί άραγε σήμαινε ή έμφάνιση τοῦ φωτός. Κι αυτό στάθηκε επί πλέον άφορμή γι' αυτήν νά έντείνη τίς προσπάθειές της νά βρῆ ιερέα καί νά κάνη τήν άνακομιδή τών λειψάνων του.

Κατά τήν άνασκαφή τοῦ τάφου οἱ παρόντες άνέπνεαν μία εύχάριστη εύωδία, ή όποία γινόταν ὅλο καί πío έντονη ὅσο πλησίαζαν πρós τό σημείο πού βρέθηκε τό δεξί του χέρι άναλλοίωτο πού κρατοῦσε τόν Σταυρό. Οἱ παρευρισκόμενοι στήν άνασκαφή, άνέπνευσαν τήν εύωδία καί εἶδαν τό δεξί χέρι άφθορο, γι' αυτό έλεγαν ὅτι σίγουρα

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

άγιασε. Ή γιαγιά τά ἔφερε στήν Ἑλλάδα ὡς ἀνεκτίμητο θησαυρό. Τά λείψανα τοῦ π. Σοφianoῦ ἦταν καί εἶναι ὅ,τι πολυτιμώτερο ἔχομε στήν οἰκογένειά μας. Σήμερα βρίσκονται στό πατρικό μας, ὅπου ὁ ἀδελφός μου Χρῆστος τά φυλάγει σέ λειψανοθήκη τοποθετημένη στό εἰκονοστάσιο καί ἀνάβει τήν κανδήλα συνεχῶς.

Τήν εὐχή του νά ἔχωμε. Ἀμήν.

[Ἀπόσπασμα ἀπό τό βιβλίο: [«Ἀσκητὲς μέσα στὸν κόσμο», Γ' τόμος, Ἱερὸν Ἡσυχαστήριον \(Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος\) Μεταμόρφωσης Χαλκιδικῆς\]](#)

(Πηγὴ ψηφ. κειμένου: enromiosini.gr)